

Sygn. akt: III U 72/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Ossowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2015 r. w O.

sprawy z odwołania Z. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek wniosku organu rentowego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 10.12.2014r. sygn. akt IIIU 46/14

orzeka:

oddala skargę o wznowienie postępowania.

Sygn. akt III U 72/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. złożył w trybie art.114 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce prawomocnym wyrokiem z dnia 10.12.2014r. w sprawie III U 46/14, którym Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał Z. B. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. ZUS powoływał się na ujawnienie nowych okoliczności wpływających na prawo do renty dotyczących wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych, które powodują, że prawo do renty zdaniem ZUS nie istnieje

Konkludując, ZUS wniósł o wznowienie postępowania we wskazanej powyżej sprawie, zmianę wyroku i oddalenie odwołania wniesionego przez Z. B..

Z. B. wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 29.11.2013r. ZUS odmówił Z. B. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Z. B. odwołał się od tej decyzji i sprawa była rozpoznawana przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce pod sygn. akt IIIU 46/14. W przedmiotowej sprawie spór skoncentrował się na okoliczności, czy Z. B. jest osobą niezdolną do pracy. Sąd, po pozyskaniu opinii biegłych lekarzy sądowych, uznał, że Z. B. jest osobą częściowo niezdolną do pracy i przyznał mu z tego tytułu wyrokiem z dnia 10.12.2014r. prawo o renty na okres od dnia 20.12.2013r. na stałe.

Organ rentowy nie wniósł apelacji i wyrok uprawomocnił się.

ZUS przystąpił do wykonania wyroku i wówczas spostrzegł, iż Z. B. w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę lub przed powstaniem niezdolności do pracy nie zgromadził 5 lat składkowych i nieskładkowych. Z. B. miał bowiem 3 lata, 6 miesięcy i 14 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 2 miesiące i 25 dni okresów nieskładkowych. Zgodnie z art.5 ust.2 w/w ustawy – przy ustalaniu prawa do renty okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Wobec powyższego Z. B. zgromadził jedynie 4 lata, 8 miesięcy i 19 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast 5 lat. Tym samym ZUS powziął wiedzę, że odwołujący nie spełniał przesłanek z art.57 ust.1 pkt 2 w/w ustawy do otrzymania prawa do renty.

Z tego względu organ rentowy wystąpił z wnioskiem o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce prawomocnym wyrokiem z dnia 10.12.2014r. w sprawie III U 46/14.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z **art.114 ust. 1** w/w ustawy - prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Natomiast **art.114 ust.2 pkt 2** w/w ustawy stanowi, że jeżeli prawo do świadczeń lub ich wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust.1: występuje do organu odwoławczego z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo do świadczeń nie istnieje lub że świadczenia przysługują w niższej wysokości; z wnioskiem tym organ rentowy może wystąpić w każdym czasie.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodziły okoliczności, o których mowa w art.114 ust.2 pkt 2 w/w ustawy.

Należy zgodzić się z organem rentowym, że Z. B. nie spełniał przesłanek do uzyskania prawa do renty. Nie miał bowiem zgromadzonych przynajmniej 5 lat składkowych i nieskładkowych w ostatnim 10-leciu przed złożeniem wniosku o rentę bądź przed powstaniem niezdolności. Jednakże okoliczność ta nie przesądza o możliwości wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie. Z art.114 ust.2 pkt 2 powoływanej ustawy jednoznacznie wynika, że ustawodawca odsyła do okoliczności, o których mowa w ust.1 tegoż przepisu, a mianowicie wznowienie postępowania byłoby możliwe tylko wtedy, gdyby zostały przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodziła. Z. B., ubiegając się o prawo do renty, złożył wszystkie dostępne sobie dokumenty, które świadczyły o jego stażu pracy. W oparciu o te dokumenty ZUS mógł dokonać obliczeń jego okresów składkowych i nieskładkowych. Po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 10.12.2014r. nie pojawiły się żadne nowe dokumenty i nie wyszły na jaw żadne nowe okoliczności, które rzutowałyby na wymiar okresów składkowych i nieskładkowych odwołującego, a które nie mogły być znane organowi rentowemu przy wydawaniu zaskarżonej decyzji.

Sąd w całości podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 04.09.2007r. (I UK 88/07), w którym stwierdził on, że w przypadku wznowienia postępowania przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych jako organem odwoławczym w rozumieniu art. 114 ust. 2 w/w ustawy okoliczność, na którą może powołać się organ rentowy, musi być rzeczywiście ujawniona, czyli wykryta, a to zakłada, że okoliczność ta nie była znana

organowi rentowemu przed wydaniem prawomocnego wyroku kończącego postępowanie, o którego wznowienie organ ten występuje. Musi to być zatem okoliczność nieznana wcześniej organowi rentowemu, na którą nie mógł się powołać w zakończonym prawomocnie postępowaniu, a nie okoliczność, która wynika jednoznacznie i bezpośrednio z materiału zgromadzonego w aktach rentowych, a została wcześniej pominięta z powodu uchybień formalnych, błędu, omyłki, niedopatrzania. Zatem, aby zachodziły podstawy do wznowienia postępowania, muszą wyjść na jaw okoliczności, które rzeczywiście nie były znane organowi rentowemu wcześniej i nie mógł ich uwzględnić przy ustalaniu prawa ubezpieczonego do świadczenia, ponieważ ujawniły się później w stosunku do chwili wydania przez Sąd prawomocnego orzeczenia. Ponadto Sąd Najwyższy stwierdził, że „ujawnienie” okoliczności w rozumieniu art. 114 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy powinno być traktowane tak jak „wykrycie” okoliczności w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że brak jest podstaw do wznowienia postępowania, albowiem po uprawomocnieniu się wyroku w sprawie IIIU 46/14 nie wyszły na jaw żadne nowe dowody ani okoliczności, które nie były znane organowi rentowemu przy wydawaniu zaskarżonej decyzji. W przedmiotowej sprawie doszło jedynie do błędnego zsumowania okresów składkowych i nieskładkowych, z pominięciem ograniczenia wynikającego z art.5 ust.2 w/w ustawy. Należy zatem stwierdzić, że do weryfikacji tych okresów doszło z uwagi na uprzedni błąd, omyłkę, czy niedopatrzanie organu rentowego, a następnie Sądu rozpoznającego sprawę. Podkreślić należy, że Sąd rozpoznający sprawę o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, winien dokonać analizy wszystkich przesłanek koniecznych do uzyskania prawa do tego świadczenia, o których mowa w art.57 ust.1 w/w ustawy. Okoliczność, że spór w sprawie IIIU 46/14 skoncentrował się na ustaleniu, czy Z. B. jest osobą niezdolną do pracy nie zwalniała od powinności zbadania pozostałych przesłanek, o których mowa w art.57 ust.1 pkt 2 i 3 w/w ustawy. Zatem należy stwierdzić, że okoliczność, iż uszło to uwadze Sądu, także było efektem niedopatrzania spowodowanego niewątpliwie tym, że organ rentowy nie kwestionował w sprawie IIIU 46/14 spełnienia przez Z. B. przesłanek z art.57 ust.1 pkt 2 i 3 w/w ustawy. Nie można natomiast uznać, iż Sąd w sprawie IIIU 46/14 zwolniony był od analizy tej kwestii i na tym budować podstaw do wznowienia postępowania.

W tym przypadku organ rentowy, analizując czy zachodzą podstawy do zaskarżenia tego wyroku, winien dostrzec błąd i wnieść apelację od tego wyroku. Podkreślić należy, że organ rentowy wraz z odpisem uzasadnienia w sprawie IIIU 46/14 otrzymał akta rentowe. Miał zatem możliwość zweryfikowania okresów składkowych i nieskładkowych Z. B. przed uprawomocnieniem się tego wyroku. Natomiast podkreślić należy, że wznowienie postępowania przewidziane w art. 114 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy nie jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnego wyroku i muszą być spełnione wymogi określone w tym przepisie.

Organ rentowy powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04.07.2013r. (II UK 410/12). Jednakże wyrok ten utwierdza w przekonaniu, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do wznowienia postępowania. Sąd Najwyższy stwierdził bowiem, że w żadnym wypadku w postępowaniu dotyczącym ponownego ustalenia prawa do świadczenia nie może zapaść rozstrzygnięcie odmienne od zawartego w prawomocnym wyroku, wydane tylko na tej podstawie, że zdaniem Sądu orzekającego prawomocny wyrok zapadł z naruszeniem prawa. Doprowadziłoby to bowiem do kontrolowania przez Sąd prawomocnych orzeczeń sądów wydanych w innych sprawach. Wyrok prawomocny, nawet wydany z naruszeniem prawa, ma moc wiążącą (art. 365 k.p.c.) i rozstrzygnięcie w nim zawarte nie może być zmienione w innym postępowaniu.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uznał, że nie zostały spełnione przesłanki z art.114 ust.2 pkt 2 w/w ustawy. Nie ma zatem przesłanki do wznowienia postępowania w sprawie III U 46/14. Dlatego Sąd oddalił skargę o wznowienie postępowania.